

СЪМЪРСЕТ МОЪМ ЛУИС

Превод от английски: Мирена Пламенова, 2007

chitanka.info

Така и не разбрах защо Луис се занимаваше с мен. Тя определено не ме харесваше и аз си знаех, че зад гърба ми рядко пропускаше случай да каже нещо против мен. Беше твърде деликатна, за да го изрече, но намираще начин да се изрази чрез знаците и жестовете на прекрасните си ръце. Беше богиня в подигравките. Истина е, че за двадесет и пет години бяхме научили почти всичко един за друг, но ми бе невъзможно да повярвам, че е била повлияна от старата ни дружба. Смяташе ме за груб, жесток, циничен и вулгарен тип. Чудех и се, защо така и не ме остави на мира. Не правеше нищо мило, но така и не ме остави сам, постоянно ме канеше на обеда и вечери, а един-два пъти годишно изкарвах уикендите у тях, на село. Най-сетне си помислих, че съм разкрил мотивите и. Тя таеше съмнение, че не и вярвам и то беше не само защото не ме харесваше, но и защото бе схванала истинското ми мнение за нея и злобееше, че гледам на нея като на комична героиня и не искаше да се откаже, докато аз самият не разбере, колко се лъжа. Може би бе прозряла, че съм видял истинското и лице, зад маската, и рано или късно ще успея да го извадя на бял свят. Никога не съм бил напълно сигурен, дали е завършена шарлатанка. Чудех се дали не лъжеше себе си, както мамеше света и дали нямаше поне искрица хумор в празната и глава. Може би бяхме привлечени от това, като двойка мошеници, които знаят определена тайна, скрита от останалия свят.

Познавах Луис, преди да се омъжи. Беше нежно, деликатно момиче, с големи меланхолични очи. Майка и и баща и благоговееха пред нея с нескрито обожание, но някаква болест, ужасна треска, отслаби сърцето и, но бе принудена да поеме грижата за себе си. Когато Том Майлънд и предложи брак, те му отказаха, тъй като смятаха, че тя е прекалено млада и крехка за съпружески живот. Но пък бяха бедни, а Том Майлънд-богат. Той обеща да стори всичко на света за доброто на Луис и накрая те му повериха своята безценна дъщеря. Том беше голям як мъж, добре изглеждащ и прекрасен атлет. Беше влюбен във Луис. Но с нейното слабо сърце, не можеше и да се надява, че тя ще живее дълго, така че си обеща да направи всичко възможно, за да я направи щастлива за малкото и останало време на земята. Той изостави любимите си спортове и то не защото тя го пожела, беше горда, че той може да играе голф и да ловува, а поради фактът, че тя получаваше неизменно сърдечни кризи, в мига, в който

той я оставяше и за един ден сама. Ако успееш да се скарат за нещо, тя непременно се съгласяваше с него и въобще беше най-покорната съпруга, която може да има човек, но сърцето и я предаваше и тя трябваше да лежи в тишина и покой поне за седмица в стаята си. А той не можеше да бъде толкова лош, че да я притеснява. Така си спретваха една малка тиха свада кой да победи и в крайна сметка ставаше по нейната воля. Един ден, гледайки я как извървя 8 мили сама пеша, казах на Том Мейлърнд, че тя е сто пъти по-силна, отколкото някой би си помислил. Той се хвана за главата и въздъхна.

— Не, не! Тя е крехка до смърт! Била е при най-добрите лекари на света и те всичките са се съгласили, че животът и виси на косъм. Но има непобедим дух.

Казал и, че съм забелязал нейната издръжливост.

— Ще ти платя за това утре! — ми прошепна после, по нейния си неясен начин. — Ще ти платя! Ще почукам на вратата на смъртта.

— Понякога си мисля, че си достатъчно силна да вършиш всичко, което искаш! — измърморих.

Отбелязах само, че ако партито и хареса, тя може да танцува то 5 сутринта, а ако и доскучее, веднага се разболява и Том трябва да я кара къщи рано-рано. Страхувам се, че не хареса забележката ми, тъй като ми се усмихна доста патетично, но не усетих и грам смях в сините и очи.

— Може би, очаквате да падна мъртва, за да ви угодя?

Луис надживя съпруга си. Умря от треска, след като при едно пътешествие с лодки, тя пожела всички дърва за огрев само за себе си. Той и завеща една дъщеря и удобно бъдеще. И тя прекрасно преживя шока. Приятелите и очакваха бързо да последва съпруга си в гроба. Наистина, съжالياха Ирис, дъщеря и, че ще остане сираче. Визираха и Луис. Те не и позволиха да си мръдне и пръста, настоявайки че ще направят всичко на света, за да я спасят от бедите. Те и трябваше, тъй като, ако се случеше да направи нещо уморително или необичайно, получаваше сърдечна криза и изглежда чукаше на вратата на смъртта. Казваше, че би се затрила без мъж до себе си и че не знаела как, с това деликатно здраве, би оставила Ирис сама на този свят. Приятелите и предлагаха да се омъжи отново. Ох, с това сърце не трябвало да и се задава този въпрос и въпреки че знаела, че скъпият Том го иска и вероятно това би било най-доброто за Ирис, но кой би се занимавал с

болен инвалид, като нея? Странно, но точно един млад мъж пое риска и година след смъртта на Том, тя се остави на Джордж Хобхаус да я заведе пред олтара. Той беше красив, почтен мъж и въобще не беше злобен. И не съм виждал човек по благодарен на съдбата, че е бил оставен да се грижи за толкова чупливо нещо.

— Няма дълго да живея, за да те ядосвам! — каза тя.

Беше войник и много амбициозен млад мъж, но си подаде оставката. Здравето на Луис я накара да прекара зимата в Монте Карло, а лятото в Дювил. Той се поколеба малко да си остави кариерата и Луис изпърво не искаше и да чуе за това, но накрая отстъпи, както винаги е отстъпвала и той реши да направи жена си толкова щастлива, колкото може да бъде.

— Няма да трае дълго! Ще се помъча да не съм ти в тежест. — каза тя.

И следващите две три години Луис се помъчи, без да обръща внимание на сърдечните си атаки, да посещава всичките балове, облечена по последна мода, да рискува на комар, да танцува и дори да флиртува с високите и стройни младежи. Но въпреки че Джордж Хобхаус нямаше издръжливостта на първият съпруг на Луис, той трябваше да се вземе в ръце, и с чаша твърд алкохол да се заеме с ежедневната работа на втори съпруг. Този навик растеше, което не се харесваше на Луис, но за нейно щастие скандалите намаляваха. Той се върна в полка си и след три месеца бе убит. Тя почувства, обаче, че в тези кризисни времена не бива да се дава воля на частната скръб и че ако получи сърдечна криза, никой няма да я чуе. И за да забрави, тя превърна вилата в Монте Карло в болница за възстановяване на офицери. Приятелите и казваха, че никога няма да може да преживее напрежението.

— Разбира се, че ще ме убие! Но на кого му пука? Трябва да изпълня дълга си.

Не я уби! Имаше още да живее. И нямаше по популярна болница от нейната в цяла Франция. Случайно я срещнах в Париж. Обядваше в Риц с висок и много приятен наглед млад французин. Обясни ми, че е бизнес-среща, свързана с болницата. Сподели, че офицерите били много мили с нея. Знаели, колко слаба е тя и не я оставяли да върши почти нищо сама. Всички се грижели за нея, почти като съпрузи. Въздъхна.

— Горкият Джордж, кой можеше да си представи, че аз, с моето слабо сърце, ще го надживея?

— И горкият Том! — казах аз.

Така и не разбрах, защо ми се ядоса толкова. Подари ми една от нейните страдалчески усмивки и прекрасните и очи се напълниха със сълзи.

— Говорите така, като че ли ми завиждате за малкото години живот, които ме очакват.

— Между другото, сърцето ви е по-добре, нали?

— Не може да е добре. Днес кардиологът ми каза, че трябва да се подготвя за най-лошото.

— Но вие се подготвяте за него от двадесет години, нали така?

Когато войната свърши, Луис се установи в Лондон. Сега бе жена на 40, с тънка и нежна осанка, с огромни очи и бледи страни и не изглеждаше на повече от 25. Ирис, която доскоро ходеше на училище, порасна и заживя с майка си.

— Сега тя ще поеме грижата за мен! — разказваше Луис. — разбира се, ще и е тежко да се грижи за такъв инвалид като мен, но ще е за толкова кратко, че тя не би имала нищо против.

Ирис бе прекрасно момиче. Израснала бе със знанието, че здравето на майка и зависи от други. Като дете не и е било позволявано да вдига шум. На нея винаги и е било забранявано да тревожи майка си. И сега Луис и каза, че не иска и да чуе за саможертви в името на такава уморена стара жена, каквата е. Не ставало въпрос за саможертва, казваше Ирис, би било щастие за нея да се грижи за горката си стара майка.

— На детето се харесва да бъде полезно! — каза тя.

— Не мислите ли, че то трябва да поеме по пътя си и да успее в живота? — питах аз.

— Това е и онова, което винаги съм и казвала. Не мога да я спра да се забавлява. Небесата знаят, от никого не съм искала нищо за себе си.

Ирис, когато я попитах каза:

— Бедната ми стара майка, тя иска да се забавлявам с приятели и да ходя на балове, но получава сърдечна криза в мига, в който тръгна, така че предпочитам да си седя вкъщи.

Но скоро се влюби. Един млад мой приятел, прекрасно момче и предложи да се ожени за нея и тя прие. Харесвах това дете и се радвах на предоставеният му шанс да поеме по своя път. Тя май и не е предполагала, че това е възможно. Но после този същият млад мъж дойде при мен в голямо отчаяние и ми каза, че женитбата им се отлага за неопределено време. Ирис почувствала, че не може да изостави майка си. Разбира се, това не ми влизаше в работата, но приех да отида и да поговоря с Луис. Тя винаги посрещаше с радост стари приятели на по чай и сега остарявайки бе създавала цяло общество от писатели и художници, които я посещаваха.

— Чух, че Ирис не искала да се омъжва. — започнах.

— Не знам за това. Тя не иска да се жени скоро, колкото и да го желая. Молих я на колене да не мисли за мен, но тя категорично отказа да ме изостави.

— Не мислите ли, че и е тежко?

— Ужасно! Разбира се, че е само за няколко месеца, но не желая някой да се жертва за мен.

— Скъпа Луис, вие надживяхте двама съпрузи, не мога да си обясня причината да не погребете и още двама?

— Мислите това за забавно? — използва такъв тон, като че ли говори на престъпник.

— Предполагам, никога не ви е идвало на ум, че сте достатъчно силна, за да правите каквото си искате и че бедното ви сърце е само извинение да вършите онова, което ви е скучно?

— О знам, знам какво мислите за мен! Никога не сте вярвали, че съм болна, нали?

Изгледах я отгоре до долу.

— Никога! Мисля, че 25 години просто блъфирате. Мисля че сте най-себичната и чудовищна жена, която познавам! Съсипахте живота на двама бедни прекрасни мъже и сега сте готова да съсипете живота на собствената си дъщеря!

Нямаше да се учудя много, ако Луис се бе оплакала от сърце след това. Очаквах да изпадне в истерия. Но тя само се усмихна приветливо.

— Мой скъпи приятелю, някой ден наистина ще съжалявате, че сте ми казал всичко това!

— Вие ли сте причината, Ирис да не иска да се омъжи за този млад човек?

— Молих я да се омъжи за него. Знам, че ще ме убие, но не ми пука. Никой не се грижи за мен. Аз съм тегло за всички.

— Казахте ли и, че това ще ви убие?

— Тя ме принуди!

— Да, колкото някой друг на този свят ви е принуждавал да направите нещо, което да не искате.

— Може да се омъжи за него още утре, стига да иска! Ако това ме убие, просто ще ме убие!

— Ами, нека поемем риска, а?

— Нямате ли поне малко милост към мен?

— Не мога да съжаля, някой, който така да ме развеселява, както вие в момента!

Червени петна заляха бледите бузи на Луис и тя пак се усмихна, но сега очите и издаваха гняв и ярост.

— Ирис ще се омъжи до месец и се надявам ако нещо се случи с мен, ти и тя да можете да си простите.

Луис бе дала дума и я изпълни. Бе определена датата. Зестрата бе дадена, поканите бяха написани. Ирис и моето момче сияеха. В дена на сватбата, в десет часа, сутринта, точно преди да излязат пред олтара, Луис, тази дяволска жена получи сърдечна криза и...почина. И умирайки, милостиво прости на Ирис, че е причинила смъртта и.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.